

คุณสมหญิง สายธนู

ผู้จัดการแผนงานปฏิรูปการศึกษาไทย มูลนิธิสตอรี่ - สฤษดีวงศ์

แนวคิดโครงการ: ต้องการทำให้มีโรงเรียนต้นแบบที่จัดการเรียนรู้แบบลงมือทำให้มากที่สุด มูลนิธิเน้นปฏิรูปการเรียนรู้ ให้เรียนรู้จากการลงมือทำด้วย PBL ภายใต้การปฏิรูป ที่ผ่านมาระยะ Approach 2 เรื่องคือ Development กับ Evaluation

โครงการที่ทำอะไร

โครงการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบและภาคีที่เกี่ยวข้อง ใช้หน่วยในการพัฒนาเป็นโรงเรียน บวกกับพัฒนาเครือข่าย เพราะเรามีประสบการณ์ว่า ถ้าพัฒนาตรงที่ตัวครู เมื่อครูเข้าใจระบบ ครูจะเจอแรงเสียดทานเยอะ โครงการนี้เรามีหน่วยเหนือคือศึกษานิเทศก์มาร่วมด้วย มีผู้ปกครองซึ่งเป็น Demand Side มาร่วมด้วย มีชุมชนซึ่งเป็นระนาบเดียวกับโรงเรียนมาร่วมด้วย เขามาร่วมจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม เขามาร่วมจัดการ ร่วมอำนวยความสะดวก ผลงานโครงการที่ได้ออกมาแล้ว เป็นเหมือนพิมพ์เขียวโรงเรียนต้นแบบ ซึ่งแปลว่าครอบคลุมคุณครูด้วย

อีกส่วนคือต้องมีความรู้ เราได้ 12 องค์กรประกอบ PBL ที่พัฒนาทักษะให้นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดีและรวดเร็ว ซึ่งมีบันได 12 ขั้นตอนของการทำให้เกิดโรงเรียนต้นแบบ ใช้ระยะเวลาทำ 2 ปี กับโรงเรียนเป้าหมาย 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลสตูล จ.สตูล โรงเรียนบ้านท่าเสา จ.ระยอง โรงเรียนบ้านนาขนวน จ.ศรีสะเกษ โรงเรียนเทศบาลบ้านท่าพระ จ.ขอนแก่น และโรงเรียนวัดสวนส้ม ทั้ง 5 โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่ลงมือทำมากกว่าปฏิบัติ เพราะเรามีสมมติฐานว่าแค่พาเด็กออกนอกห้องเรียน เด็กก็สามารถเรียนรู้ได้แล้ว แต่ต้องมีกระบวนการออกแบบการเรียนรู้ ซึ่งทั้ง 5 โรงเรียนจะถูกฝึกทำ PLC (Professional Learning Community) ด้วย Soft skills ให้การพัฒนาจิตจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะมูลนิธิเติบโตมาจากเรื่องการพัฒนาจิตวิญญาณ เราเชื่อว่าถ้าไม่มีอะไรดีจริงครูได้ ยกเว้นเรื่องคุณค่า เรื่องการพัฒนาจิต ในส่วนของงานด้าน Evaluation ร่วมกันทำแบบ

ประเมินคุณภาพโรงเรียน กับ 12 โรงเรียน ครึ่งหนึ่งเป็นโรงเรียนทางเลือก ครึ่งหนึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตรงนี้เรากำมาปีกว่า แต่ยังไม่จบ ขณะนี้ได้แบบประเมินแล้ว หลักการของแบบประเมินอันนี้ มี 3 อย่างคือเป็นมิตร เป็นจริงไม่เป็นภาระ ปลายเมษายนเขาจะกลับมาเล่าการเอาไปใช้ของเขา ปลายทางเราจะได้การพัฒนาโรงเรียน ซึ่งเราต้องทำแบบนี้อีก 3 รอบ

บทบาทที่เข้าไปสนับสนุนครูและเด็ก หรือการปฏิรูปการศึกษาอย่างไร :

โดยบทบาทแล้วเราเข้าไปสนับสนุนการพัฒนาครูพัฒนาเด็กผ่านโรงเรียนทั้งระบบ ต้องทำทั้งระบบจริงๆ เพราะเคยทำกับระดับบุคคลมาแล้วทั้งในโรงเรียนและระบบสาธารณสุข การจะให้คนเดียวคลิกแล้วไปเปลี่ยนระบบ มันยากมาก รอดประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ นี่หมายถึงที่ยังทำอยู่และเคลื่อนได้

การปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้อยากเห็นครูและเด็กมีคุณลักษณะอย่างไร :

ครูต้องเป็นนักไฟรู้ ต้องเห็นคุณค่าของงานที่ตัวเองทำ เห็นคุณค่านักเรียน เห็นคุณค่าเพื่อน ครูต้องเข้าใจว่าครูและนักเรียนเท่าเทียมกันในกระบวนการเรียนรู้ (Equity) ครูต้องแม่น และเข้าใจกระบวนการหาคำตอบในกระบวนการของ PBL เพราะว่ากระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้ เดี่ยวนี้ความรู้หาง่าย อยากรู้อะไรก็ได้รู้ ความรู้เยอะมาก กระบวนการทำ PBL ทำให้เด็กเขาได้ทดลองหาคำตอบ ครูต้องไม่ให้ความสำคัญว่า คำตอบที่เด็กให้จะถูกหรือผิด แต่ครูต้องกระตุ้นให้เด็กคิดเพิ่มขึ้น เพื่อหาทางเลือก หาคำตอบ

ที่หลากหลาย ส่วนทักษะพิเศษที่จะทำให้เด็กเกิดขึ้นมันมีเยอะมาก เวลาครูลองทำแล้ว AAR เขาจะได้เอง ส่วนวิธีการพัฒนาครูก็ใช้ PLC ทำแล้วเราให้ความเท่าเทียมกัน และได้พัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู ในการทำ PLC ไม่ได้ใช้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเดียว เราใช้ Soft KM พัฒนาจิตด้วย

ส่วนคุณลักษณะของเด็กที่เราอยากให้เป็นคือ ต้องมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ต้องรู้จักวิเคราะห์เด็ก ไม่เชื่อข้อมูลข่าวสาร เด็กสามารถสื่อสารได้ ตรงนี้ตอบได้หมด ต้องรู้จักวางแผนชีวิต แยกแยะได้ว่าอะไรถูกผิด ต้องมีความรับผิดชอบตัวเอง ตัดสินใจเลือกได้อย่างเหมาะสม